

КЕРЧЕНСЬКО-ФЕОДОСІЙСЬКА ДЕСАНТНА ОПЕРАЦІЯ Проведена 26 грудня 1941 — 2 січня 1942 військами Закавказ. фронту (командувач — генерал-лейтенант Д. Козлов), силами Чорномор. флоту (віце-адмірал П. Октябрський) і Азов. військ. флотилії (контр-адмірал С. Горшков) проти військ нім. 8-ї армії (генерал-полковник Е. фон Манштейн). Завдання операції: захопити Керчен. п-ів, знищити нім. угруповання, створити передумови для визволення Криму, відтягнути частину нім. військ від Севастополя. Керчен. п-ів обороняли нім. і румун. війська заг. чисельністю від 18-ти до 25-ти тис. вояків — 42-й армій. корпус генерал-лейтенанта Г. фон Шпонек у складі 46-ї нім. піхот. дивізії та 8-ї румун. кавалерій. дивізії (згодом до них приєдналися 3 румун. бригади і полк) за підтримки бл. 180-ти гармат і мінометів, 118-ти танків, 100 літаків. Із рад. боку до операції залучено бл. 82 тис. вояків (4 дивізії та 2 бригади 51-ї армії, 3 дивізії і 2 полки 44-ї армії), 43 танки, 198 гармат, 256 мінометів, понад 600 літаків, 250 кораблів та суден (серед них — 2 крейсери, 6 есмінців, 52 сторожових і торпед. катери). 26 грудня 1941 частини 51-ї армії висадилися у р-ні м. Керч, 30 грудня — 44-ї армії у р-ні м. Феодосія (нині обидва — АР Крим). 29 грудня після боїв із авангардом десанту генерал-лейтенант Г. фон Шпонек у супереч наказу генерал-полковника Е. фон Манштейна відвів свої війська до Парпацького перешийка (при цьому 46-а піхотна дивізія втратила все важке озброєння і техніку) з метою уникнути оточення (Г. фон Шпонек страчений 1944 за

рішенням військ. трибуналу). До 2 січня 1942 рад. війська повністю визволили Керчен. п-ів, фронт стабілізувався на лінії Новопокровка-Коктебель. Заг. втрати рад. військ під час К.-Ф. д. о. склали 41 935 осіб (безповортні — 32 453). Вона стала першою стратег. спільною наступал. операцією рад. сухопут. військ та сил флоту на примор. напрямі. 18 січня нім.-румун. війська перейшли у контрнаступ і захопили Феодосію, однак далі просунутися не змогли. 28 січня створ. Крим. фронт під командуванням генерала-лейтенанта Д. Козлова. У лютому-квітні 1942 командування Крим. фронту, маючи значну перевагу, зробило декілька безуспіш. спроб прорвати оборону супротивника і пробитися до Севастополя. Нім. командування, перекинувши додатк. танк. й авіац. підрозділи, 8 травня перейшло у наступ і до 18 травня знову захопило Керчен. п-ів.

Рекомендована література

1. Марков И. И. Керченско-Феодосийская десантная операция (декабрь 1941 г. – январь 1942 г.). Москва, 1956;
2. Мазунин Н. Керченско-Феодосийская десантная операция // Военно-истор. журн. 1976. № 12;
3. Гончаров В. Керченско-Феодосийская десантная операция // Десанты Великой Отечествен. войны. Москва, 2008.

А. В. Мальгін

Бібліографічний опис:

Керченсько-Феодосійська десантна операція / А. В. Мальгін // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-11838>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).